

*Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K*

Høring over ændring af bekendtgørelse om dataindberetninger på socialområdet

Dataetisk Råd takker for den fremsendte høring. Rådet rådgiver regeringen og Folketinget om dataetiske problemstillinger knyttet til spørgsmålet om, hvordan anvendelse af data kan ske med udgangspunkt i borgernes rettigheder, retssikkerhed og grundlæggende samfundsmæssige værdier.

Rådet har i dette tilfælde valgt at afgive et høringssvar, fordi rådet finder, at ændringerne om dataindberetninger giver anledning til dataetiske bemærkninger indenfor især følgende ændringsforslag:

Nr. 3: "Krisecenterstatistikkerne og statistikkerne for herberger og forsorgshjem rykkes til Social-, Bolig- og Ældreministeriets egen hjemmel, og er derfor tilføjet i bekendtgørelse om dataindberetninger på socialområdet."

Nr. 4: "Indførelse af obligatorisk indberetningskrav for henvendelsesstatistikkerne for hhv. krisecentre, herberger og forsorgshjem."

Rådet har følgende bemærkninger til ændringen af bekendtgørelsen:

Omfanget af indberetningskrav

Dataetisk Råd anbefaler en genovervejelse af nødvendigheden af omfanget af indberetningskravene, i forhold til hvilke oplysninger der indsamles.

Ud fra det medsendte materiale, forstår Rådet jf. Høringsbrevet og "Vejledning om dataindberetninger på socialområdet" afsnit 7.2, at det fra den 1. januar 2025 bliver obligatorisk for private og offentlige leverandører af ydelser og tilbud at indberette oplysninger, herunder cpr-nummer, om henvendelser til herberg- og forsorgshjem. Ligeledes skal det oplyses, hvor borgeren sidst har opholdt sig.

Af høringen over ændring af bekendtgørelse om dataindberetninger på socialområdet er det anført, at indførslen af et obligatorisk indberetningskrav for henvendelses-

statistikkerne for herberger og forsorgshjem, skal sikre et mere retvisende billede af kapacitetsbehovet.

Dataetisk Råd finder på denne baggrund ikke, at det forekommer nødvendigt for statistikken at indhente personoplysninger om den enkelte borger i det nævnte omfang. For at tilgodese den relevante statistik om kapacitetsbehov, må oplysninger om antal henvendelser, samt eventuelt få relevante demografiske markører, efter rådets opfattelse værende fyldestgørende. Derfor finder Dataetisk Råd kravet om, hvem der henvender sig, angivet ved cpr-nummer, unødvendigt og dermed dataetisk problematisk, da der indhentes og lagres oplysninger om den enkelte borger, som ikke synes begrundet i forhold til det beskrevne formål.

Omvendt ser Rådet meget positivt på, at det stadig vil være en mulighed for en person på et krisecenter at vælge et anonymt ophold for sig selv og/eller sine eventuelt medfølgende børn. Det er helt essentielt at personer i krise kan få akut hjælp uden at det bliver obligatorisk at oplyse sit CPR-nummer. Rådet opfordrer til, at denne praksis bibeholdes for krisecentre også i fremtiden, og at samme praksis genovervejes som en mulighed for herberger og forsorgshjem.

Unødig hindring til hjælp for udsatte borgere

Ud over, at unødigt dataindsamling kan være i strid med bestemmelser om dataminimering, gælder også som et dataetisk princip, at man ikke bør indsamle flere personoplysninger end man har behov for.

Samtidig finder Rådet det bekymrende, hvis dataindberetninger af denne karakter bliver en hindring for, at udsatte borgere vælger at søge hjælp i en sårbar situation. Det må ikke underkendes, at det af adskillige årsager kan være svært at tage kontakt til herberger og forsorgshjem. Et krav om at alle henvendelser til herberger og forsorgshjem skal indberettes med cpr-nummer, kan risikere at afholde nogle udsatte borgere fra at henvende sig, også i situationer, hvor den rette akutte hjælp kan have en afgørende positiv virkning på deres tilværelse. Eksempelvis et ungt hjemløst menneske, som søger ro og ly fra gaden, eller som har brug for motivation og støtte, men som nu ikke kan overskue konsekvenserne af at få registreret sit cpr-nummer i en sådan situation, og derfor ikke kontakter herberget. Dermed kan ændringsforslaget om et obligatorisk

indberetningskrav udgøre reel hindring for, at mennesker i sårbare situationer vælger at søge hjælp på herberger og forsorgshjem.

Endvidere forekommer det unødvendigt for henvendelsesstatistikken at registrere oplysninger om borgers navn eller andre personfølsomme oplysninger ved henvendelser, hvor borger ikke tilbydes ophold. Igen bør henvendelsesstatistikken kunne bestå blot ved oplysninger om antal af henvendelser.

Dataetisk Råd vil slutteligt benytte lejligheden til at minde om, at rådet generelt anbefaler, at der redegøres for de dataetiske konsekvenser af ændringer i bekendtgørelser og lovforslag. Dataetiske konsekvensanalyser sætter fokus på værdier og principper, som blandt andet velfærd og demokrati, værdighed, selvbestemmelse, lighed, gennemsigtighed, sikkerhed og privatliv. Dataetiske konsekvensanalyser vil således hjælpe med at bringe fordele, ulemper og utilsigtede konsekvenser ved lovforslag frem i lyset og dermed bidrage til, at beslutninger tages på et mere kvalificeret grundlag. Dette gælder naturligvis i særlig grad ændringer og forslag, som angår persondata.

Dataetisk Råd kan i den forbindelse henvise til rådets værktøj '[Dataetik – Sådan gør du](#)', der operationaliserer identificeringen og stillingtagen til dataetiske dilemmaer.

Dataetisk Råd står til rådighed for uddybning og yderligere rådgivning.

På vegne af Dataetisk Råd og med venlig hilsen

Johan Busse

Formand